

גבירת הברזל

(הזיה סלאבית עתיקה)

רנאטה יבלונסקה

מלאו לו היום חמש־עשרה שנה. הסבא והסבתא הכינו ארוחה חגיגית עם עוגת יום־הולדת. את האמא לא הזמינו. הוא שתה מלוא הכוס יין אדום ולאחר־מכן לא היה מסוגל לשחק שחמט עם סבא. עכשיו הוא שוכב לישון ומנסה לתאר לעצמו את עולמה הזר והמוזר של אימו. מבעד לחלון כוהק אורם של פנסי הרחוב והניאון כחול ירוק אדום. נשמתו הרגועה של הילד ותיקתוק השעון כאילו חברו יחדיו. מהצוהר המרובע בקיר, הקבוע מתחת לתיקרה, נופלת אלומת־אור צוננת, ובחוף יום אפרור ואולי כבר ערב סגריר. מסביב לריצפת השחמט קירות אפורים, וכל זה הכנה למישחק אליפות מעולם אחר. מעבר לאפלה ואלומת־אור הילד רואה דמות ללא נוע; זאת גברת עם פנים חיזוריים ושערותיה אסופות גבוה על קודקודה, וגבות עיניה מורדות בחומרה מעל עיניה.

הילד רואה תנועה איטית של ראשה כאילו כוח מאגי שולט בו; הוא מתכונן במחשוף השמלה בעלת השרוולים המנופחים. כפות ידיה עדינות, ללא טבעות, נחות על מותניה. הוא אינו מעז להסתכל מטה מזה; הוא יודע, כי הגברת קיטעת רגליים היא. ומתחת לשמלתה הרחבה נראים קבי הברזל. זו המלכה ופניה כפני המלכה מחפיסת־הקלפים הישנה.

בעל כורחו מתקרב הוא אל המלכה ומושיט ידו אליה. ואז קורה הנס. הגבירה קמה לאיטה וראשה מורם וחיך קלוש נסוך על שפתותיה. גם היא מושיטה ידיה לעברו ועושה צעדה הראשון. לפתע מסיבה ראשה וידיה נשמטות לצידי גופה. הילד רואה דמות נוספת בתוך האפלה הכבדה. שערות־ראשו בהירות ועיניו כוהקות בחושך ושרשרת־זהב מעטרת את הצוואר. זהו בן־המלך.

הילד יודע מבלי להסתכל, הוא בטוח שמתחת לבגד הקצר יראה קבי ברזל. שוב מסתכל הוא על הגבירה וקד קידה עמוקה ומורה לה לכיוון היציאה. היא מחייכת בעצב ועושה צעדיה בהיסוס. הילד עוצר נשמתו, כי רואה הוא מזווית עין את בן־המלך לופת בידי אחת ברעותה תוך יאוש.

הגבירה מחקדמת אט־אט לכיוון היציאה ועוברת את הסף. לפתע צצות דמויות קודרות. היא נשענת על הקיר. אלומת־אור חיוורת נופלת על פניה. שתי דמעות כבדות זולגות מעיניה. הילד שומע את אנחותיו של בן־המלך: האם כל זה בגללי?

מסתבר כי הדמויות אינן אלא גברים במלבושים שחורים, והם תופסים את הגבירה ושמים קולר על צאוורה הצח. צעדי קבי־הברזל הכבדים מהדהדים בין קירות האבן. הילד חש כוח על־טבעי המרים אותו מעלה מעלה, ומרחף הוא באוויר כשוחה במים, ומנסה לצאת החוצה מבעד לקירות. על ריצפת השחמט בתוך האפלה שתי דמויות בודדות מתכוננות זה בזו ממרחק: גבירת־הברזל ובן־המלך. רעש המנוע חודר בחוזקה אל תוך הכרתו של הילד.